

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April - 2025 (As Per Syllabus Year June-2019)
International Accounting(Elective)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ડિવિઝન G શાહ લિ.નું નફા કેંદ્ર છે કે જે ચાર પેદાશો બનાવે છે R, N, J અને B. દરેક પેદાશનું બાજુ બજારમાં પણ વેચાણ થાય છે. નીચેની વિગતો પ્રાપ્ય છે: (૨૦)

વિગત	R	N	J	B
એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	300	292	280	260
એકમ દીઠ ચલિત પડતર (રૂ.)	260	200	180	170
એકમ દીઠ મજૂરી ક્લાક	3	4	2	3

પેદાશ Bની વિભાગ P માં ફેરબદલી થઈ શકે છે. પેદાશ Bના વધુમાં વધુ 5,000 એકમોની ફેરબદલી કરી શકાશે.

બજારમાં વધુમાં વધુ વેચાણ આ મુજબ છે:

R: 5,600 એકમો, N: 5,000 એકમો, J: 4,600 એકમો, B: 3,200 એકમો

ડિવિઝન G પાસેથી પેદાશ B ફેરબદલ કરવાને બદલે, વિભાગ P એવી જ પેદાશ બજારમાંથી થોડા સસ્તા, એકમ દીઠ રૂ 250ના ભાવે ખરીદી શકે છે.

નીચેના સંજોગોમાં પેદાશ Bના 5,000 એકમો માટે એકમ દીઠ ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરો:

- (a) જો ડિવિઝન Gમાં માત્ર 40,000 મજૂરી કલાકો ઉપલબ્ધ હોય.
- (b) જો ડિવિઝન Gમાં માત્ર 60,000 મજૂરી કલાકો ઉપલબ્ધ હોય.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ શાહ લિમિટેડના ઘણા મેન્યુફેક્ચરિંગ વિભાગો છે. દરેક વિભાગ એક અલગ નફા કેન્દ્ર નિર્ણય તરીકે કાર્યરત છે. દરેક ડિવિઝન મેનેજરને ડિવિઝનના વેચાણ અને ઉત્પાદન અંગે લેવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે.

ડિવિઝન Y હંમેશા ડિવિઝન X પાસેથી તેના ઘટકની જરૂરિયાત ખરીદતું હતું પરંતુ જ્યારે જાણ કરવામાં આવી હતી કે ડિવિઝન X તેની વેચાણ કિંમત વધારીને એકમ દીઠ રૂ. 150 કરી, ત્યારે ડિવિઝન Y ના મેનેજરે બહારના સપ્લાયર્સ શોધવાનું નક્કી કર્યું.

ડિવિઝન Y બહારના સપ્લાયર્સ પાસેથી એકમ દીઠ રૂ. 135માં ઘટક ખરીદી શકે છે. પરંતુ ડિવિઝન X રોકાણ પર તેના વળતરને જાળવી રાખવાની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને તેની કિંમત ઘટાડવાનો ઇનકાર કરે છે.

નીચેની માહિતી ઉપલબ્ધ છે:

ડિવિઝન Y દ્વારા ઘટકની વાર્ષિક ખરીદી: 1,000 એકમો

ડિવિઝન X ની ચલિત પડતર: એકમ દીઠ રૂ. 120.

ડિવિઝન X ની સ્થિર પડતર: એકમ દીઠ રૂ. 20.

ગણતરી કરો:

- (1) શું ડિવિઝન Y એકમ દીઠ રૂ. 135માં બહારથી ઘટક ખરીદે તો કંપનીને ફાયદો થશે?
- (2) જો ડિવિઝન X ડિવિઝન Y માટે ઘટક ઉત્પન્ન ના કરે તો તે અન્ય પ્રવૃત્તિઓ માટે સુવિધાનો ઉપયોગ કરી શકે છે જેના પરિણામે રૂ. 18,000ની રોકડ ઓપરેટિંગ બચત થાય છે. શું ડિવિઝન Y એ બહારથી ખરીદી કરવી જોઈએ?
- (3) ધારો કે X ની સુવિધાનો કોઈ વૈકલ્પિક ઉપયોગ નથી અને ઘટકો માટે એકમ દીઠ બજાર કિંમતમાં રૂ. 20નો ઘટાડો થાયો. ડિવિઝન Y હવે બહારથી ખરીદવું જોઈએ?

પ્રશ્ન-૨ જય લિમિટેડની U.S.A. ખાતે શાખા છે જેનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

(૨૦)

તા. 31-3-2023 ના રોજનું કાચું સરવૈયું

ઉધાર બાકી	(Rs.)	જમા બાકી	(Rs.)
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,530	હેડ ઓફિસનું ખાતું	2,520
ખરીદી	9,468	વેચાણ	13,320
દેવાદાર	410	લેણદારો	360
નિકાસ-આયાત ખર્ચ	2,520	બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	42
રોકડ સિલક	242	કમિશન	1,080
પગાર અને વેતન	1,440		
સ્ટેશનરી પ્રિન્ટિંગ ખર્ચ	720		
પરચુરણ ખર્ચ	200		
ફી હોલ્ડ બિલ્ડિંગ	306		
વાહનો	90		
ચંત્ર	396		
	<u>17,322</u>		<u>17,322</u>

વધારાની માહિતી:

- (1) શાખા સાથે આખર સ્ટોક USD \$ 2,160 હતો.
- (2) તા. 1-10-2022 ના રોજ મશીનરી ખરીદવામાં આવી હતી.
- (3) ફી હોલ્ડ બિલ્ડિંગ અને વાહનો પર @ 10% અને મશીનરી પર @ 20% ધસારો ગણો.
- (4) વિદેશી વિનિમય દર નીચે મુજબ હતા:

તા. 1-4-2022 USD \$1 = રૂ. 46

તા. 1-10-2022 USD \$1 = રૂ. 48

તા. 31-3-2023 USD \$1=રૂ. 54

સરેરાશ દર USD \$1=રૂ. 50

હેડ ઓફિસના ચોપડે AS-11 મુજબ તા. 31-3-2023 ના રોજનું રૂપાંતરિત કાચું સરવૈયું, વેપાર ખાતું, નફા-નુકસાન ખાતું, અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. રૂપાંતરિત કાચા સરવૈયાની તફાવતની રકમ નફા-નુકસાન ખાતે દર્શાવવાની છે.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નયના લિ.ની મુખ્ય કચેરી(Head Office) જૂનાગઢમાં આવેલી છે. તેની શાખા જામનગરમાં છે. મુખ્ય માલ કચેરી(Head Office) તેની શાખાને પ્રાઈસ લિસ્ટમાં દર્શાવેલ છૂટક કિંમત કરતાં 25% ઓછા ભાવે મોકલે છે. ગ્રાહકોને પડતર પર 300% નફો ઉમેરીને માલ વેચવામાં આવે છે.

નીચેની માહિતી વર્ષ 31-3-2022ની છે. હેડ ઓફિસ અને જથ્થાબંધ શાખા માટે નફાની ગણતરી કરો.

વિગત	હેડ ઓફિસ (H.O.) (Rs.)	શાખા (Rs.)
શરૂઆતનો સ્ટોક (પડતર કિંમત)	1,20,000	-
શરૂઆતનો સ્ટોક (ભરતીયા/ઈવોઈસ કિંમત)	-	48,000
ખરીદી	12,00,000	-
H.O.થી શાખાને મોકલેલ માલ	2,88,000	-
વેચાણ	20,00,000	2,00,000
વહીવટી ખર્ચા	2,58,000	12,000

H.O. ગ્રાહકોને પ્રાઈસ લિસ્ટમાં દર્શાવેલી કિંમત પર વેચાણ કરે છે.

પ્રશ્ન-૩ રાજ લિ.એ વિદેશી કંપની પાસેથી \$1,00,000ની કિંમતનું મશીન આયાત કર્યું. વિદેશી કંપની આ હેતુ માટે 15% લોનની વ્યવસ્થા કરે છે. આ રકમ 5 સમાન હપ્તામાં ચૂકવવાપાત્ર છે. (૧૫)

સંબંધિત વર્ષોમાં વિનિમય દર નીચે મુજબ હતો.

ખરીદી વખતે(T0) \$1 = રૂ. 30

પ્રથમ વર્ષના અંતે (T1) \$1 = રૂ. 32

બીજા વર્ષના અંતે (T2) \$1 = રૂ. 31.5

ત્રીજા વર્ષના અંતે (T3) \$1 = રૂ. 33

ચોથા વર્ષના અંતે (T4) \$1 = રૂ. 33

પાંચમા વર્ષના અંતે (T5) \$1 = રૂ. 32.5

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી T1, T2, T3, T4, T5 માટે AS-11 મુજબ મશીનરીના બેલેન્સની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ FEMA એટલે શું? વિદેશી ચલણના વ્યવહારોની પદ્ધતિ (ફોરેન ટ્રાન્ઝેક્શન એક્સપોઝર) સમજાવો અને ચલણ-ફૂડિયામણ દરમાં ફેરફારના તફાવતની આમનોંધ આપો.

પ્રશ્ન-૪ બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીનો ખ્યાલ સમજાવો. બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીના ફાયદાઓ અને ગેરફાયદાઓ વિસ્તારપૂર્વક વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ આંતારરાષ્ટ્રીય હિસાબી ધોરણો નિર્ધારણની પ્રક્રિયા અને ફાયદાઓ સમજાવો.

English Version

- Que-1 Division "G" is the profit center in Shah Ltd. which produces four products R, N, J and B. Each is sold in the external market also. Data is as follows: (20)

Particulars	R	N	J	B
Sales price per unit (Rs.)	300	292	280	260
Variable cost per unit (Rs.)	260	200	180	170
Labour hour required per unit	3	4	2	3

Product B can be transferred to Department P. The maximum quantity required for transfer is 5,000 units of B.

The maximum sales in the external market are:

R: 5,600 units, N: 5,000 units, J: 4,600 units, B: 3,200 units

Department P can purchase the same product at a slightly cheaper price of Rs. 250 per unit instead of receiving transfer of product B from division G.

Determine Transfer price for each unit for 5,000 units of product B in the following conditions:

- If the total labour hours available in division G are 40,000 hours
- If the total labour hours available in division G are 60,000 hours.

OR

- Que-1 Shah Ltd. has several manufacturing divisions. Every division is operating as a separate profit centre. Each division manager has full authority to decide on sale of the division and production.

Division Y was always purchasing its requirement of component from Division X but when informed that the Division X was increasing its selling price to Rs. 150 per unit the manager of Division Y decided to look for outside suppliers.

The division Y can buy the component from outside suppliers for Rs. 135 per unit. But But Division X refuse to lower its price, in view of its need to maintain its return on the investment.

The following information is available:

Division Y's annual purchase of component: 1,000 units

Division X's Variable cost: per unit Rs. 120.

Division X's fixed cost: per unit Rs. 20.

Calculate:

- Will the company benefit the Division Y buy the component at Rs.135 per unit from outside.
- If the division X does not produce the component for Division Y it could use facility for other activities resulting in a cash operating saving of Rs. 18,000. Should division Y purchase from outside?
- Suppose there is no alternative use of X's facility and the market price per unit for the component drop by Rs. 20. Should Division Y now buy from outside?

- Que-2 Jay Ltd. has a branch at U.S.A. 30th March 2023 on Trial balance of which is as under. (20)

Debit Balance	(Rs.)	Credit Balance	(Rs.)
Opening Stock	1,530	H.O. A/c	2,520
Purchase	9,468	Sales	13,320
Debtors	410	Creditors	360
Export-Import Expenses	2,520	Bank Overdraft	42
Cash balance	242	Commission	1,080
Salary & wages	1,440		
Stationery printing charges	720		
Sundry expenses	200		
Freehold building	306		
Vehicles	90		
Machinery	396		
	<u>17,322</u>		<u>17,322</u>

Additional Information:

- Closing stock with branch was USD \$ 2,160.
- Machinery was purchased on 1-10-2022.
- Provide depreciation on freehold building and vehicles @ 10% and machinery @ 20%.

4) Rate of foreign exchange were as below:

1-4-2022	USD \$1=Rs. 46
1-10-2022	USD \$1=Rs. 48
31-3-2023	USD \$1=Rs. 54
Average rate	USD \$1=Rs. 50

In the books of H.O. you are required to prepare Converted Trial Balance, Trading A/c, Profit & Loss A/c and Balance Sheet as of 31-3-2023 as per AS-11. Balancing figure of the converted Trial Balance is to be charged to the P&L A/c.

OR

- Que-2 Head office of Nayana Ltd. is situated in Junagadh. Its branch is in Jamnagar. Head office supplies goods to its branch at 25% less than the retail price shown in the price list. Goods sold to customer by adding 300% profit on cost price. Following information is taken for the year 31-3-2022. Calculate profit for head office and Branch based on wholesale.

Particulars	H.O. (Rs.)	Branch (Rs.)
Opening stock (at cost price)	1,20,000	-
Opening stock (at invoice price)	-	48,000
Purchases	12,00,000	-
Goods sent by H.O. to Branch	2,88,000	-
Sales	20,00,000	2,00,000
Administrative expenses	2,58,000	12,000

H.O. sold its goods to its customer at price shown in price list.

- Que-3 Raj Ltd. imported a machine costing \$ 1,00,000 from foreign company. Foreign company makes arrangement of 15% loan for this purpose. This amount is payable in 5 equal installments. (15)
The exchange rate at the relevant years was as under.

At the time of purchase(T0)	\$ 1 = Rs. 30
At the end of first year (T1)	\$ 1 = Rs.32
At the end of second year (T2)	\$ 1 = Rs.31.5
At the end of third year (T3)	\$ 1 = Rs.33
At the end of fourth year (T4)	\$ 1 = Rs.33
At the end of fifth year (T5)	\$ 1 = Rs.32.5

From the above information you are required to calculate balance of machinery for T1, T2, T3, T4, T5 as per AS-11.

OR

- Que-3 What is FEMA? Explain Foreign Transaction and Exposure and Give the journal Entries of difference in Exchange Rate Fluctuation.
- Que-4 Explain the Concept of Multinational Companies (MNCs). Elaborate Advantages and Disadvantages of MNCs. (15)

OR

- Que-4 Discuss Accounting Standard Setting Process and Advantages in Details.
